Poštnina plačana v gotovini

Sped. in abbon. post. - I Gruppo

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava: Gorica, Riva Piazzutta štev. 18
Poduredništvo: Trst, Vicolo delle Rose štev. 7

Polletna naročnina . Lir 800
Letna naročnina . . Lir 1.500
Letna inozemstvo . . Lir 2.500
Poštno ček. račun: štev. 24/12410

Leto X. - Štev. 48 | Gorica - četrtek 4. decembra 1958 - Trst | Posamezna številka L 30

Največja ovira za Narodni svet

Naš list je že ponovno načel to vprašanje: Kako bi bil Narodni svet koristen, kakšen naj bi bil in kakšen bi ne smel biti, kaj je poleg narodnega sveta še potrebno, da bo imel ta odbor sploh kak smisel. Omeniti pa je treba tudi resno oviro, ki bi utegnila vse prizadevanje v tej smeri uničiti.

Ako se hoče kak medstrankarski odbor organizirati, je potrebna neka določena količina medsebojnega zaupanja. Zato se je treba ogibati tega, kar bi to zaupanje onemogočilo. Taka ovira bi bilo vse, kar bi kazalo, da skuša kaka stranka izrabiti tak medstrankarski odbor, da se na račun drugih strank uveljavi in postane v glavnem stranka, ki naj bi predstavljala vse Slovence. Ta pojav pa se vleče kot rdeča nit skozi vse politično življenje primorskih Slovencev v povojni dobi.

Že med vojno so si komunisti prilastili monopol osvobodilne borbe med Slovenci. Postavili so načelo, da se sme vršiti ta borba samo v organizaciji, ki je izključno pod njihovim vodstvom. Za tako postopanje niso imeli nikake legitimacije, temveč so si ta monopol prilastili z nasiljem. Vse, kar je bilo izven tako zvane Osvobodilne fronte, so uničili, ako so mogli. Ljudi, ki se niso hoteli boriti v tem sklopu, so ubili najprej moralno, potem fizično. Imenovali so jih izdajalce, belogardiste, kolaboracioniste. Samo komunisti so smeli z Nemci sklepati začasne dogovore iz taktičnih ozirov. Smeli so počenjati najbolj grozanske zločine. Njim je bilo vse dovoljeno; kar je bilo izven tega, je bilo po njih geslu vse izdajalsko.

To početje se je nadaljevalo v prvih povojnih letih v Trstu in Gorici. Spočetka so svoje nasprotnike kar neznanokam odvažali v skrivnostnih avtih. Obenem je komunističen tisk bruhal ogenj in žveplo na vse, kar ni bilo v Siau-u. To je bilo mogoče do razkola med komunisti. Potem je postalo tako početje brezuspešno. Polagoma so se morali vživeti v dejstvo, da se poleg komunistov sme tudi kak drug Slovenec baviti s političnim ali kulturnim delom.

Začela se je nova taktika. Ustvarjali so organizacije, ki so bile pod strogim komunističnim vodstvom in v katere so vabili vse Slovence. Eden takih poizkusov je znana Gospodarska kulturna zveza. Toda celo njihov tisk je moral priznati, da so se v tej zvezi včlanili izključno njihovi ljudje. Da ne naštevam drugih primerov, pokažem samo, kako so komunistom nasedli celo državni možje. V londonskem memorandumu je obljubila italijanska vlada, da hoče dati odškodnino za Slovencem požgane kulturne domove, in sicer v roke ljudem, ki so predstavljali možne organizacije jugoslovanskega komunizma. To sedaj italijanski krogi sami priznavajo. Pred kratkim je katoliški tednik »Vita Nuova« pojasnil, kako veliko napako so takrat storili, in poudari, da somišljeniki ljubljanskih vladnih krogov ne morejo predstavljati tržaških Slovencev.

Danes ne more nihče več zanikati, da je med tržaškim slovenskim prebivalstvom obilo takih, ki nočejo veljati za komuniste. Če hočemo ustanoviti kak medstrankarski odbor, ki naj predstavlja vse Slovence, ne more biti to kaka Gospodarska kulturna zveza ali kak drug krožek, ki je naslonjen na Neodvisno socialistično zvezo, pa naj bo to kak športni ali umetniški klub. Danes to ne more nikogar premotiti, ako se ne želi varati sam. Tudi italijanska vlada bo morala pri delitvi svojih podpor in odškodnin ubrati novo pot. Ker je že prenehala z izplačevanjem nadaljnjih obrokov za Slovenski kulturni dom, je to znak, da je spoznala, da so jo pri londonski pogodbi varali tisti, ki so se takrat predstavljali za zastopnike vseh tržaških Slovencev. Potreben bo torej neki odbor vseh Slovencev, ki se bo pogajal z vlado glede te odškodnine. Dosedanji prejemniki so prejeli zadosti obilni delež te odškodnine, katere morajo biti deležni tudi ostali Slovenci.

Dedičem nekdanje Osvobodilne fronte in Siau-a je odklenkalo. Če je pri tukajšnjih Slovencih resnična volja, izbrati kak medstrankarski organizem, ki jih bo v resnici predstavljal, je treba postaviti to delo na drugačno podlago. Sicer bi bilo bolje, da se tako prizadevanje opusti, ker ne more pripeljati do uspeha.

Ob prazniku Brezmadežne v lurškem Marijinem letu se nebeški Materi klanja tudi naš rod s prošnjo, naj sprejme v svoje varstvo nas vse, zlasti pa našo mladino tu v zamejstvu, v domovini in po svetu.

Kocka je padla

Toliko pričakovana sovjetska nota o Berlinu je končno prišla pretekli četrtek. Izročili so jo veleposlanikom ZDA, Vel. Britanije, Francije ter vsem ostalim članicam Atlanske zveze. Podobni noti sta dobili tudi vladi obeh Nemčij. — V omenjeni noti Sovjeti predlagajo, naj Berlin postane svobodno in demilitarizirano področje brez zasedbenih čet ter v političnem oziru popolnoma samostojen.

Predsednik svojetske vlade Hruščev je na tiskovni konferenci, ki so jo v ta namen sklicali, obrazložil podrobneje stališče svoje vlade do berlinskega vprašanja. Časnikarjem se je predstavil z oljkovo vejico v gumbnici; poudaril je, da mora Berlin postati svobodno mesto, prosto vsakega tujega vmešavanja, brez oboroženih sil. Kar se tiče notranje politično-gospodarske ureditve, naj odločijo prebivalci mesta sami. Sovjetska zveza je pripravljena takoj začeti pogajanja z zapadnimi silami v tem smislu. Če v teku šestih mesecev ne bodo dosegli sporazuma, bodo Sovjeti izročili svoj del mesta vzhodnonemški vladi. — Z drugimi besedami, če zapadni zavezniki ne bodo pristali na sovjetske predloge o bivši nemški prestolnici, bodo izročeni na milost in nemilost vzhodnonemški komunistični policiji.

Navidezno se zdi, da je rešitev, ki jo predlaga Hruščev, zelo idealna in svobodoljubna. Toda kakor hitro malo stvarno premislimo, vidimo, da je to le spretna poteza kako spraviti zahodnjake iz Berlina ter mesto izročiti pankowski vladi. Pustiti Berlin, obkrožen od komunističnih čet, in verjeti, da bodo njegovo neodvisnost spoštovali, bi pomenilo pomanjkanje politične stvarnosti. So še preblizu madžarski dogodki ter hrupni državni udar v Pragi l. 1948, ki dovolj zgovorna pričata o sovjetskih namenih. Kaj pa naj osamljeni in razoroženi Berlin drugega pričakuje kot usodo drugih »svobodnih« mest in držav?

Zahodne sile sovjetskih predlogov ne morejo sprejeti in so jih enotno ter odločno zavrnile. Posvetujejo se med seboj, kako bodo odgovorile na sovjetske grožnje. Zdi se, da bodo ob tej priliki znova oživili vprašanje nemške združitve.

Perzijski šah v Italiji

V četrtek preteklega tedna je prispel v Rim perzijski šah na petdnevni uradni obisk. Na letališču so ga sprejeli republiški predsednik Gronchi, predsednika zbornice in senata ter predsednik vlade Fanfani. — S tem je mladi perzijski poglavar Reza Pahlevi vrnil obisk, ki ga je pred dobrim letom napravil ital. preds. Gronchi v Teheranu. Rimljani so zato perzijskega šaha sprejeli zelo prisrčno in slovesno, kot se najvišjim gostom spodobi.

V političnih razgovorih so obravnavali medsebojne odnošaje ter položaj na Srednjem Vzhodu. Pri tem so ugotovili, da obstajajo med obema državama tesne vezi političnega in gospodarskega sodelovanja. Italija je v Atlantskem paktu, Perzija pa je članica Bagdadskega pakta; obe sta poklicani, da branita svobodo tistih, ki jo še imajo. — Poleg tega Italija aktivno sodeluje s Perzijo na gospodarskem področju. Družba E. N.I. je lani začela izkoriščati petrolejska ležišča v Perziji po zelo ugodnih pogojih; ne več po načelu vsakemu pol, ampak lastniku 75% — užitniku pa 25% dobička. Mladi šah sploh vedno rad pride v Italijo, ker je že pred leti pribežal v Rim ob nastopu znanega Massadeka, ki je čez noč podržavil britanske petrolejske družbe v Iranu.

Medtem ko se prejšnji vladarji niso zanimali za življenje svojih podanikov, si sedanji šah prizadeva za gospodarski napredek svoje države. Pri tem je pokazal, da visoko ceni sodelovanje italijanskih strokovnjakov.

Uradni obisk se je zaključil v ponedeljek. Podpisali so tudi kulturni sporazum. Privatno bo šah obiskal še razna industrijska središča.

Perzijskega šaha je v ponedeljek v slovesni avdienci sprejel tudi papež Janez XXIII.

Tito zopet na potovanju

Na jesen odpotujejo lastovke na jug; na zimo pa odpotuje jugoslovanski maršal Tito v južne kraje. Morda zato, da zdravi svojo revmo, morda pa tudi zato, da pridobiva prijateljev za svojo politiko narodnega komunizma. Tako je pretekli ponedeljek brez vsake napovedi odpotoval tudi letos, in sicer v Indonezijo. Na povratku bo pa obiskal še druge dežele Srednjega Vzhoda. Na potovanju bo dva meseca. Med odsotnostjo ga bo nadomestoval podpredsednik Edvard Kardelj.

NOVA FRANCIJA

Na drugih volitvah, ki so bile v nedeljo v Franciji za izvolitev 426 poslancev, ki niso prejšnjo nedeljo dosegli absolutne večine, je francoska poslanska zbornica popolnoma spremenila svoje obličje. Francosko ljudstvo, ki je že po svoji naravi in tradiciji svobodoljubno ter rahlo levičarsko usmerjeno, ni v nedeljo vzdržalo pred novim desničarskim valom v okviru pete republike, ki mu načeljuje Soustelle, minister za informacije v sedanji francoski vladi. On je pravzaprav edini zmagovalec. Njegovo gibanje »Zveza za novo republiko« bo v novi Zbornici imela 188 sedežev, katerim je treba prišteti še 71 alžirskih poslancev: To se pravi, da si je zagotovilo polovico poslanskih mest, torej skoro absolutno večino. To je prvič, da je kaka francoska stranka dosegla tako večino.

Ostala mesta bodo takole porazdeljena: Pinayevi neodvisneži 120 poslanskih mest, demokristjani skupno 57, Molletovi socialisti 40, komunisti 10.

Iz rezutatov je jasno razvidno, da je Francija krenila popolnoma na desno, še preveč morda kakor so si nekateri želeli. Nihče ni predvideval, da bodo nedeljske zaključne volitve tako korenito spremenili sliko narodne zbornice ter francoski politični ustroj sploh. Saj je od starih poslancev bilo ponovno izvoljenih le 146, ostalih 338 pa so popolnoma novi ljudje.

Večino sedežev je torej prejela Soustellova stranka na račun vseh ostalih. Medtem ko so krščanski demokrati v glavnem še nekako obdržali svoje pozicije, so ostala gibanja močno nazadovala, ne toliko po številu glasov kakor po številu poslancev. To pa zaradi tega, ker so volili po večinskem sistemu in ne po proporcionalnem, kot v času četrte republike. Odtod tako hrupni in nepričakovani rezultati. Najbolj drago so to plačali komunisti, ki so kljub trem milijonom glasov, dobili le deset poslancev in tako skoro izginili s politične pozornice. Presenetil pa je občuten poraz Molletovih socialistov, ko so zdrknili na 40 mest. Postojanke, ki so jih socialisti držali že desetletja, so popustile pred Soustellom, ki si jih je osvojil socialistom izpred nosa. Mnogi se sprašujejo, kaj so takega zakrivili socialisti, da jim je francosko ljudstvo odreklo zaupanje v nedeljo? Po našem mnenje je tega krivo prav to, da niso nič takega naredili, ne dobrega ne slabega, ker so bili premalo odločni.

Ostane sedaj še odprto vprašanje, kakšne posledice bodo imeli tile rezultati izven Francije, kajti s tem, da so v nedeljo v Franciji odločno prevladale desničarske sile, se je povoljno politično ravnovesje ali bolje splošni notranji politični ustroj obrnil na zelo občutljivem mestu.

ADENAUER - DE GAULLE

Adenauer in De Gaulle sta se prejšnjo sredo sestala v Bad-Kreuznachu. Sestanek je bil vsekakor uspešen. Glavni predmet razpravljanja je bilo Svobodno evropsko tržišče ter Svobodno trgovinsko področje. Glede tega sta se oba državnika sporazumela za začasno rešitev, po kateri naj bi se 10% znižanje carinskih pristojbin ne omejilo samo na države skupnega tržišča, ampak na vseh 53 držav, članic GATT (Splošni sporazum o tarifah — trgovini), 20% sprostitev kontingentov pa na vseh enajst držav EOGS.

V zaključnem poročilu je rečeno, da bodo te predloge sporočili še ostalim podpisnicam rimskih pogodb o Skupnem evropskem tržišču. S tem kompromisom sta hotela iti naproti angleškemu načrtu za Svob. trg. področje. — Govorila sta tudi o berlinskem vprašanju.

Bad-Kreuznach je majhen kraj na Bavarskem, kjer so znane toplice. V prvi svetovni vojni je bil tu glavni stan nemških sil v boju proti Franciji in je mestece postalo nekak simbol stoletnega francosko-nemškega sovraštva. Sedaj pa je ta kraj združil oba državnika v prijateljstvu in evropski solidarnosti.

Začetek pogajanj za obnovitev trgovinske pogodbe med Italijo in Jugoslavijo

Novica o začetku pogajanj za obnovitev trgovinske pogodbe med Italijo in Jugoslavijo, do česar je prišlo koncem novembra v Rimu, daje jugoslovanskim krogom povod za prikaz sedanjega stanja v menjavi med obema državama. Pri tem poudarjajo, da se je italijanski izvoz v Jugoslavijo lani, v primeri s prejšnjim letom, skoraj podvojil ter dosegel vrednost 23 milijard 500 milijonov dinarjev. V zvezi s tem trdijo, da pa ta zelo znatna povečava nima protiuteži v italijanskem uvozu iz Jugoslavije. Ta je od 12 milijard dinarjev v letu 1956 narasel na nekaj več ko 16 milijard lani.

Zato zahtevajo večjo sprostitev italijanskega uvoza iz Jugoslavije in prožnejše uveljavljanje določil o kontingentih po tako imenovanih »naključnih kompenzacijskih poteh«.

Zdi se, da si na jugoslovanski strani mnogo obetajo od sedanjih rimskih pogajanj za obnovitev trgovinske pogodbe. Sodijo, da je tudi glede tega nedavni podpis sporazuma o ribolovu na Jadranu dobro znamenje.

Kongres liberalne stranke

V tem tednu je bil v Rimu kongres ital. liberalne stranke (PLI). Kot znano liberalci ne sodelujejo v vladi, ker so jih socialni demokrati zavrnili. Poročilu tajnika Malagodija, so sledili ostali govorniki, ki so se vsi v glavnem strinjali z njegovimi izvajanji. V nedeljo je govoril na kongresu bivši zunanji minister Martino. Za njim se je oglasil k besedi tudi goriško-tržaški zastopnik advokat Blessi iz Gorice, ki je očital vodstvu, da je premalo odločno v boju proti ustanovitvi avtonomne dežele Furlanija-Julijska Krajina s posebnim statutom, katero predvideva ustava. Po njegovem je nesmiselno ustanoviti deželo s posebnim statutom, ker bi od tega uživali kako ugodnost tudi Slovenci. Na koncu je pozval vse, naj zastavijo vse sile, da se prepreči ustanovitev avtonomne dežele. —

Ne vemo, po kakšnih načelih je govoril g. Blessi, po onih svoje stranke, h kateri se prišteva, prav gotovo ne, ker biti liberalen se pravi pustiti vsem svobodo in pravice, ki jim gredo po postavah. Če bi se samo tega zavedal, bi v svoji nacionalistični kratkovidnosti ne zašel v tako protislovje.

NAŠ TEDEN V CERKVI

7. 12. nedelja, 2. adv.: sv. Ambrož, škof
8. 12. ponedeljek: Brezmadežna, zapovedan praznik
9. 12. torek: sv. Valerija, mučenka
10. 12. sreda: Lavretanska Mati božja
11. 12. četrtek: sv. Damaz, p.
12. 12. petek: sv. Aleksander, m.
13. 12. sobota: sv. Lucija, dev., muč.

*

SV. LUCIJA († 13.12.304) je ena izmed velikih deviških mučenk prvih krščanskih stoletij.

S svojo materjo, ki je bila nevarno bolna, je šla na grob sv. Agate, deviške mučenke. Ta se prikaže Luciji in ji reče: »O, devica, prosiš mene, kar moreš sama izprositi svoji materi. Tvoja vera ji pomaga k zdravju. Tvoje devištvo je ljubo Bogu.«

Prodala je svoje veliko imetje in razdelila ubogim. Ko je pa to zvedel mladenič, ki jo je hotel poročiti, je je naznanil poganskemu sodniku.

Sodnik jo je dal hudo mučiti. Ker ni hotela zatajiti sv. vere, ji je rabel z mečem prerezal grlo. —

Priporočajmo se medsebojno v molitev. To je Bogu ljubo.

Prava ljubezen ni koristolovska. Deklè, pazi!

2. adventna nedelja

Bliža se Božič, rojstni dan Jezusa Kristusa, Zveličarja človeškega rodu. Ta rojstni dan je najimenitnejši rojstni dan od vseh, kar jih je v cerkvenem in državnem koledarju. Kliče nam namreč v spomin rojstvo najodličnejše, najvišje in najmilejše osebe pod soncem. Božični praznik — Jezusov rojstni dan — mora postati nam kristjanom najsvetejši in najdražji rojstni dan v letu, dražji kot oni sorodnikov in znancev, dražji kot naš lastni. To pa zaradi tega, ker je Odrešenikovo rojstvo bilo rojstvo utelešenega božjega Sina. Nadalje, ker je Odrešenikovo rojstvo prineslo svetu božji mir in spravo, prineslo je potrebno rešitev, izgubljeno milost in nebeško srečo. Kristusov prihod na zemljo je bil kakor tolažilni sončni vzhod, ki s svojim žarom prežene temno in hladno noč ter razsvetli in ogreje zemljo; to je bil najlepši sončni vzhod in rojstvo pravega nebeškega Sonca, ki je Jezus Kristus božji Sin; to je bil kot blaženi smehljaj svetih nebes, ki je osrečil trpeče človeštvo. Jezusov rojstni dan, tako zelo globok in veličasten in svet, ni nikdar dovolj doživet in primerno obhajan ter počaščen. Božič zasluži vse drugačno pripravo, skrb in čast, kot pa mu ga ljudje po navadi posvetijo. Pogani ga, žal, sploh ne poznajo. Judje ga ne priznajo, ker se zanje Zveličar še ni rodil, ampak mora še priti. Komunisti in drugi brezverci so ga izločili iz svojega brezbožnega koledarja in si s tem nakopali največjo kulturno in barbarsko sramoto. Pa tudi mnogi kristjani božičnega praznika prav ne razumejo in ne spoštujejo. Njihova priprava in obhajanje tega praznika je vse preveč zunanje, preveč telesno. Slavijo ga s tem, da dobro jedo in dobro pijejo.

Božični praznik je treba pripraviti in slaviti predvsem duhovno. Treba je očistiti dušo in biti tisti dan (t. j. na Božič) prav blizu Jezusa, v Njegovi hiši in pri Njegovi mizi. Nobeden od vernih katoličanov ne bi smel ta dan manjkati pri sv. obhajilu! Zbudimo torej naše duše, če so morda zaspale za Boga! Odprimo naša srca, če so morda zaprta in vdana grehu! Božje Dete prinaša mir, veselje in nebeški blagoslov le tistim ljudem, ki imajo čisto vest in čisto dušo; takim, ki so Bogu po volji; takim, ki ne poznajo hudobije; takim, ki so verni, dobri in usmiljeni; takim, ki imajo v srcu ljubezen do Boga in do ljudi. Zatorej spovejmo se naših grehov in za Božič pojdimo k sv. obhajilu! Noben kristjan, noben faran naj ne manjka pri tej najlepši božični gostiji!

Sv. Pavel toplo priporoča krščansko edinost misli in čustev. Prisvojimo si mišljenje Jezusovo, ne ljubimo prepirov, ne vžigajmo sporov in razdorov, ne bodimo zdrahljivi in prepirljivi, ampak bodimo miroljubni, eden do drugega usmiljeni in dobri, da bomo po zgledu Jezusovem prav slavili Troedinega Boga!

Evangelij nas proti judovskim in drugim zmotam potrjuje v pravi veri: Gospod Jezus Kristus je resnični in edini odrešenik človeštva. Kdor hoče torej biti zveličan in doseči večno življenje, tak naj nikar ne čaka in išče drugih rešenikov, ampak naj se goreče oklene tega, ki edini more dati rešitev in nesmrtno srečo. V Jezusa Kristusa naj veruje, Njega naj iskreno ljubi, Njegov nauk naj sprejme in po njem zvesto živi! Izven Jezusa Kristusa ni nobene rešitve ne blaženosti. Zatorej: Ali Kristus ali pa satan! Tretje izbire ni. Razlika je pa preveč očitna: Zveličar ti daje večno blaženost, satan pa večno pogubljenje.

Kardinal Wyszynski pri sv. očetu

Sv. oče Janez XXIII. je sprejel v soboto 29. novembra poljskega primasa kardinala Wyszynskega, ki se pripravlja na povratek v svojo domovino. Kardinal Wyszynski je predstavil sv. očetu nekaj svojih sotrudnikov in večje število poljskih duhovnikov in laikov, ki živijo v Rimu. Sv. oče je vse prijazno pozdravil, nakar je poljski primas nagovoril sv. očeta in mu izrazil sinovsko vdanost in zvestobo poljskega ljudstva rimsko-katoliški Cerkvi. Med drugim je dejal: »Poljska je prehodila v minulih desetih stoletjih pot za Kristusom, razsvetljeno po njegovem evangeliju in križu. Velike so bile preizkušnje našega naroda, med njimi nekatere zelo boleče, toda vse smo sprejeli z vdanostjo iz božjih rok in Bog nas je vodil po rokah njegovih svetih namestnikov rimskih papežev do zmage njegove Cerkve in evangelija.«

Sveti oče je poljskemu kardinalu in njegovemu spremstvu odgovoril v italijanščini. Vzpodbujal jih je k nadaljnji zvestobi do sv. Cerkve in k temeljiti pripravi na tisočletnico, ko je Poljska sprejela katoliško vero. »Nihče naj se ne da zapeljati od zmotnih naukov materializma,« je dejal sv. oče; »nihče naj se ne da zapeljati od tistih gibanj, ki so sicer katoliška po imenu, toda niso katoličtva pristen izraz.«

Kardinal Wyszynski je ob slovesu poklonil sv. očetu krasno miniaturo iz slonovine, ki predstavlja podobo sv. očeta Janeza XXIII., delo poljske umetnice Kazimire Dabrowske.

V tednu pred praznikom Brezmadežne bo dejavnost sv. očeta omejena na najnujnejše, da se bo tako tudi on lahko udeležil duhovnih vaj, ki se vsako leto v začetku adventa vršijo v Vatikanu.

Na praznik Brezmadežne pa bo sv. oče sprejel v baziliki sv. Petra vernike iz Bergama, ki bodo s svojim škofom prišli v Rim in prinesli sv. očetu kot božični dar umetniško izdelano tiaro, ki jo je izdelal umetnik Nani.

Holandski škofje svarijo šoferje

Holandski škofje s skupnim pastirskim pismom opozarjajo vozače motornih vozil, naj bodo previdni in naj upoštevajo prometne predpise. Med drugim pravijo: Šofer vozi tako, kakršen je sam. Če je sebičen pri delu in v hiši, potem bo tak tudi na cesti! Vest nam ukazuje, da moramo varovati lastno življenje in življenje drugih.

Cerkev na skrajnem severu

V norveškem mestu Hammarfest je škof posvetil novo cerkev v čast sv. Mihaelu. To je cerkev, ki stoji najdalje proti severu. Pri gradnji cerkve so pomagali Nemci s svojimi darovi.

Katoliški inštitut v Parizu

Pariška občina je odlikovala rektorja Katoliškega inštituta v Parizu mons. Blanchet-a. Občinska uprava mu je podelila veliko medaljo za zasluge.

Holandski misijonarji

Holandska je zelo bogata na duhovniških in redovniških poklicih. Tudi na področju misijonskega dela je na prvem mestu. Trenutno je na Holandskem 36 duhovniških redov, 9 kongregacij za redovne brate in 56 kongregacij za redovnice, ki pošiljajo svoje člane v misijone. Duhovniški redovi imajo 14.321 članov: 9367 duhovnikov, 2181 dijakov in 2555 redovnih bratov pomočnikov. Ženske redovne kongregacije imajo 29.446 redovnic. Trenutno je v misijonih okrog 8 tisoč Holandcev.

Združenje indijskih katoliških dijakov

Indijski katoliški dijaki, ki študirajo v Evropi, so se povezali v skupno organizacijo. Sedež organizacije je v Koenigsteinu v Nemčiji.

Dostojanstvo krščanske družine

Na zadnji škofijski konferenci so kanadski škofje proučevali problem krščanske družine. V izjavi poudarjajo, da je treba rešiti vprašanje dostojnih stanovanj, ker taka stanovanja pospešujejo zdravo družinsko življenje. Žena naj bi se po možnosti izogibala dela izven doma.

Dogovor o spoštovanju nedelj

Mednarodna organizacija krščanskih delodajalcev je imela svoje zborovanje v Koelnu. Stalni gospodarski razvoj in težnja po vedno večji produkciji vodi do nepretrganega dela in seveda tudi do dela v nedeljo. Organizacija je sklenila, da se bo trudila za mednarodni dogovor o spoštovanju nedeljskega počitka.

Pierre L'Ermite star 95 let

Pariški župnik Edmond Loutil, ki je znan v literarnem svetu pod imenom Pierre L'Ermite, je 17 nov. stopil v 96. leto. Že 68 let redno sodeluje pri francoskem dnevniku La Croix, ki vsako nedeljo prinese en njegov članek. Objavil je okrog 50 literarnih del, od katerih so nekatera dosegla naklado 300.000 izvodov, največji del pa 100.000 izvodov. Bil je tudi prvi duhovnik, ki se je zanimal za film in oskrbel film o poklicih.

100-letnica smrti sv. arškega župnika

Drugo leto bo minilo sto let, odkar je umrl sv. Janez Vianej, vzorni arški župnik. Iz tega razloga bodo drugo leto verjetno številna romanja usmerjena v Ars, zlasti duhovniška.

Misijonar Karel Kerševan piše:

Pri nas gre misijonsko delo svojo normalno pot naprej, seveda ne brez težav in zaprek, te ali one narave. Lani je bilo nam lazaristom poverjeno misijonsko ozemlje (100.000 duš, ena petina krščenih) uvrščeno med apostolske vikariate in dotedanji ap. prefekt je bil imenovan za prvega ap. vikarja. Monsignor je bil posvečen v škofa letos, 20. aprila v Bikoru, naši centralni postaji. Skupaj z bratom Marcelom je leta 1933, kot mlad misijonar, prišel prvič v Kongo. Danes ga pričakujemo sem v Itipo, da vidi, kako napreduje gradnja naše nove cerkve. Tu smo namreč začeli meseca marca, v mesecu sv. Jožefa, zidati našo dokončno cerkev v čast sv. Jožefu, ker je misijon posvečen svetemu božjemu Redniku. Proti koncu leta bo že mogla služiti svojemu namenu. Pri nas je stavbenik sam predstojnik misijonske postaje, sposoben in vnet misijonar. Prišel je v misijone kot bogoslovec leta 1931, ker v Belgiji ni mogel napredovati s študijem, da bi vsaj kot laični pomočnik tu deloval. Pozneje je bil vendar posvečen v duhovnika in je sedaj eden najboljših misijonarjev. Postavlja že svojo četrto cerkev, poleg nešteto drugih misijonskih stavb (na štirih misijonskih postajah) in vaških, čedno zidanih kapel, razsejanih po notranjosti zgornjega dela vikariata. Z nama dela še en holandski lazarist. Prišel je pred tremi leti z dvema sorodnikoma, ki jih je monsignor dobil v pomoč od nizozemske družbene province, ker belgijska ni zmožna sama nuditi dovolj misijonskih moči. Na misijonu delujejo štiri misijonarke-usmiljenke, katere vodijo dekliško šolo in dispanzer. Z deško šoloobvezno mladino na postaji sami se ukvarjajo štirje misijonski bratje, med njimi dva zamorca. Vaške šole po pokrajini ter katehiste in katehumene oskrbuje naš holandski sobrat. Moj posel je vse, kar zadeva mehaniko, elektriko in podobno ter urarstvo. Vedno imam dovolj dela, ker je moj delokrog razširjen tudi na sosednje misijonske postaje, kjer ni bratov, a imajo povsod avtomobilsko vozilo, motorno kolo in električni generator na bencinski pogon. Iz tiskarne v Grobljah sem prišel v tako delovno področje.

Izšel je PASTIRČEK
za mesec november

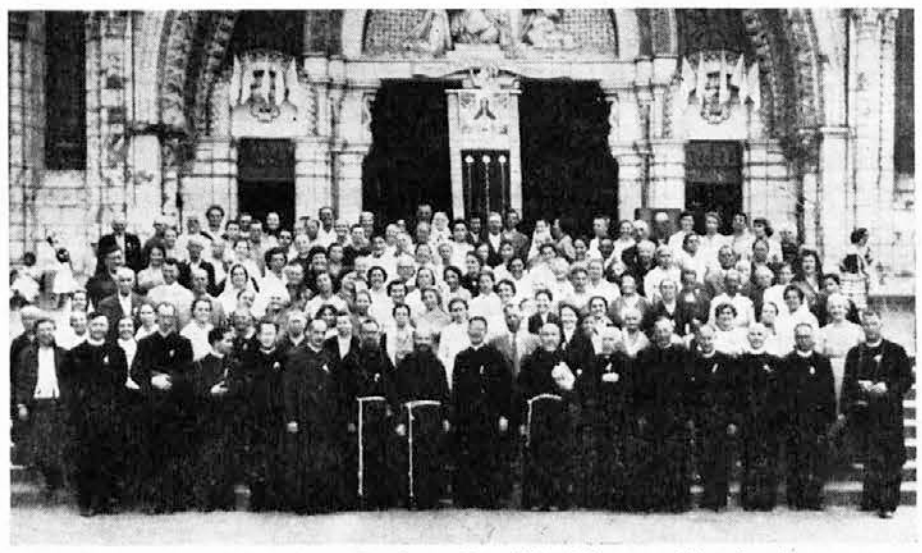

Slovensko romanje v Lurd. — Na sliki vidimo goriško skupino

Bela Gospa je povedala svoje ime

V ponedeljek bomo obhajali praznik Marijinega brezmadežnega Spočetja. Letos bo ta praznik še prav posebno slovesen v Lurdu, kjer praznujejo stoletnico, odkar se je Marija sama prikazala in potrdila to versko resnico. Da si osvežimo spomin na ta veliki dogodek v zgodovini Cerkve, prinašamo iz letošnjih šmarnic, ki jih je napisal dr. Vilko Fajdiga v Ljubljani, odlomek, ki govori prav o tem, kako je Marija povedala svoje ime.

*

Ko so ljudje Bernardko vpraševali, zakaj od 4. marca dalje ne gre več k votlini, je rekla, da je ne vleče več tista sila, ki jo je čutila prej. »In, če bi te vlekla, bi šla?« so jo vpraševali dalje. »Seveda bi šla,« je odgovorila. Bila je zopet le neznatna šolarka in materina pomočnica, le bolj resna in pobožna kakor prej.

Ponoči med 24. in 25. marcem se je Bernardka zbudila in zopet zaslišala vabljiv glas, ki jo je pred tedni klical k votlini. Staršem je rekla: »Zopet moram k votlini!« Šla je zjutraj ob 5. uri. Čudno, tudi ljudi je bilo že precej tam, kakor bi slutili, da se na praznik Marijinega oznanjenja mora zgoditi kaj posebnega. Ko je Bernardka prišla na svoje mesto, jo je Gospa že čakala. Bernardka je pozneje pripovedovala: »Bila je vsa mirna in nasmejana, gledala je ljudi, kakor gleda ljubeča mati svoje otroke. Ko sem klečala, sem jo prosila odpuščanja, da sem zamudila. Bila mi je dobra; z glavo je dala znamenje, da ni treba opravičevanja. Tedaj sem ji izpovedala svojo ljubezen, spoštovanje in srečo, da jo zopet vidim. Ko sem se z njo pogovorila, kar mi je narekovalo srce, sem vzela rožni venec.« Tokrat je Bernardka še posebno želela vedeti, kdo je lepa Gospa. Gospa je šla iz zgornje votline v spodnjo in je obstala pri vhodu. S svečo v roki je šla Bernardka proti votlini do Gospe. Zdelo se ji je, da jo mora znova vprašati za ime, saj sicer duhovniki ne bodo zidali kapele in ne prišli v procesiji. »Gospa, ali bi hoteli povedati, kdo ste?« je vprašala. V odgovor je zopet dobila le prijazen smehljaj. Bernardka je vprašanje ponovila. Namesto odgovora se ji je Gospa rahlo priklonila in nasmejala. »Ne vem,« je pripovedovala, »kako sem mogla biti tako pogumna, da sem jo še tretjič vprašala za ime. Tedaj pa je Gospa, ki je imela doslej roki sklenjeni, razprostrla in povesila roki — kakor se vidi na čudodelni svetinji —: zlat in alabastrov rožni venec ji je pri tem zdrknil proti zapestju. Nato je roki zopet sklenila, približala jih prsim, kakor bi hotela zadržati srčne utripe, dvignila je oči proti nebu in končno povedala: **»Brezmadežno spočetje sem!«** Nato se je znova nasmehnila, govorila ni več, in z nasmehom izginila. Še prej pa mi je naročila, naj prižgano svečo pustim pri votlini.«

PRI ŽUPNIKU

Na poti proti domu je zaupala gospodični Filias Nicolau (Nikolo), da ji je Gospa rekla: »Brezmadežno spočetje sem.« Bernardka ni vedela, kaj bi te besede pomenile. Ponavljala jih je kar naprej, da jih ne bi pozabila, saj jih je bilo treba takoj sporočiti gospodu župniku. Šla je torej k njemu s spremstvom. Niti pozdravila ga ni, tako je bila pozorna na besede, ki jih mora sporočiti. Župnik Peyramale ni bil dobre volje. »Kaj hočeš?« jo je trdo vprašal. »Da je Brezmadežno spočetje,« je izgovorila Bernardka. »Kaj praviš, ošabnica?« »Da je Brezmadežno spočetje.« Šele sedaj se je zavedela, da mora povedati tudi ostalo. »Te besede mi je pravkar povedala Gospa,« je pojasnjevala. Župnik jo je ganjen vprašal: »Ali veš, kaj to pomeni?« »Ne, gospod župnik.« »Vidim, da se še vedno motiš. Kako moreš izgovarjati besede, ki jih ne razumeš?« »Od votline do sem sem jih kar naprej ponavljala.« »Dobro, bom premislil,« je dejal župnik in jo odslovil. Ko pa je gospodinji povedal, kar je sporočila Bernardka, je priznal, da so ga otrokove besede tako pretresle, da bi skoro omahnil in padel. Čutil je: teh besed si Bernardka ni mogla izmisliti, saj človek laže le z besedami, ki jih razume. Torej je lepa Gospa res Devica Marija, brezmadeža izvirnega greha spočeta... Zamislil se je. Ali naj ljudem reče to, kar pričakujejo, da se v votlini prikazuje resnično Marija, božja Mati? Ne. Še prej mora govoriti s škofom. Bernardka odgovora lepe Gospe še vedno ne razúme. Ljudje ji težko dopovedo, da je to ime za Marijo, ki jo ima Bernardka tako rada. Bila je presrečna. Z njo so bili srečni vsi dobri obiskovalci votline, saj so že ves čas mislili, da se prikazuje Mati božje. Nasprotniki v Lurdu so za nekaj časa zopet utihnili. Morali so priznati, da deklica niti ne laže, niti ne more biti varana od bolestne domišljije, saj sporočilo, ki ga ne razume, pa vendar tako skrbno čuva in prenaša, ne more biti iz nje, ampak od nekoga drugega, ki resnično prihaja. Kdor pa je bil v krščanskih resnicah in o najnovejši zgodovini Cerkve poučen, se je spomnil, da je bila pred manj kot štirimi leti razglašena verska resnica, da je samo o Mariji razodeto, da je brez madeža spočeta.

ČUDEŽI PRIČAJO

In še čudeži, ta neizpodbitna, nema, pa vendar tako glasna božja govorica! Kdo bi še mogel dvomiti, da je res v Lurdu nebo poljubilo zemljo? Sestra Marija Marjeta Capitaine (Kapiten) se je rodila leta 1896. Leta 1915. je zbolela na srcu, deset let pozneje je začela bolehati še na ledvicah. Dr. Blanchard (Blanšar) je ugotovil, da ima na levi ledvici tur, ki ga ni mogoče operirati. Stanje je postajalo vedno hujše; otekle so noge in tudi drugod so se pojavile otekline, rane so se odprle, spala ni več... Smrt bi bila zanjo rešitev. Dne 20. januarja 1937 ji svetuje prednica v samostanu, naj se pridruži devetdnevnici, ki jo bodo opravljale sestre v čast brezmadežni lurški Gospe. Seveda pristane. Toda 22. januarja jo morajo previdneti za smrt. Nekaj ji pravi, naj jo ta dan prepeljejo v samostansko kapelo k sv. maši, dasi ji je to povzročalo hude bolečine. Med povzdigovanjem začuti, kakor da gre nevidna roka preko nog: otekline v hipu izginejo, rane so v hipu zacelijo. Pokličejo prednico. Ta hoče najprej sama ugotoviti, če je ozdravljenje resnično. Zato pelje sestro po kapeli in po hodnikih — in res o prejšni bolezni ni več sledu. Tedaj skliče prednica vso samostansko družino, da se zahvalijo Bogu in Mariji in da zapojo Marijin hvalospev »Magnificat«. Naslednji dan gre sestra Capitain sama k zdravniku dr. Philouse-u (Filuz), ki ugotovi, da je smrtno nevarno obolenje naenkrat izginilo. To so potrdili tudi drugi zdravniki. Njeno ozdravljenje je remski kardinal Roques (Rok) 20. maja 1946. razglasil za pravi čudež, ki se je zgodil na posredovanje brezmadežne lurške Gospe. Sestra Capitaine je bila leta 1954 še vedno zdrava in močna.

PICCOLO, PRIMORSKI IN BRIŠKI KMETJE

Prve dni meseca novembra je tržaški Piccolo objavil in komentiral pismo, ki naj bi ga bila spisala in poslala njegovemu uredništvu neka oseba iz jugoslovanskih Brd v zadevi letošnje vinske cene v Jugoslaviji.

Najprej ne moremo odobravati, da je naš človek pisal in poslal tako pismo italijanskemu listu, ko bi ga lahko poslal slovenskim, bodisi Demokraciji ali pa Glasu, ki bi ga gotovo sprejeli in tudi objavili s primernim pojasnilom. Morda pa se je pisec poslužil Piccola, ker je važnejši vsled večje naklade in torej bolj čitan. Samo to bi bilo piscu v opravičilo za očiten prezir naših listov.

Kar se tiče vsebine pisma, je treba najprej popraviti podatke, ki niso povsem točni. Ni res, da pridelovalec dobi čistega izkupička borih dvajset dinarjev za liter, pač pa petinštirideset. Kar se tiče petindvajsetih din carine na liter, je treba pojasniti, da se ta nanaša le na količino vina, ki si jo kmet pridrži za lastno uporabo preko količine, ki mu jo oblast pusti brez carine in ki znaša en hektoliter za vsakega odraslega člana družine.

To bi bili potrebni popravki k podatkom, ki jih navaja jugoslovanski pisec.

S tem pa ni rečeno, da v ostalem ni članek žalibog resničen. Uradna cena za letošnji pridelek je povsem tragična. Kmeta namreč stane vsak liter pridelanega vina vsaj oseminpetdeset din, medtem ko izkupiči zanj samo petinštirideset din. Torej slabše kot tako, si ni mogoče misliti. In zato je li kaj čudnega, ako ljudje iz samega obupa tako pišejo v tujino, ker se doma nikomur ne morejo pritožiti? Jeli kaj čuda, če prihajajo do zaključka, da je edina rešitev iz take nesreče beg preko meje, kjer upajo na boljše življenje in na pravičnejši socialni red?

K temu članku in komentarju Piccola odgovarja v eni svojih številk Primorski, ki pa se spretno izmakne popravilu zgrešenih podatkov in primerja položaj Bricev v Italiji z onim v Jugoslaviji in prihaja do zaključka, da je tukaj še slabše.

Ne bomo trdili, da je tukaj vse dobro in prav. Tudi tukaj bi bilo treba izboljšati zlasti stanovanjske hiše naših kolonov, toda trditi, da je tam preko meje vse tako dobro in lepo, je pa le preveč. In zlasti velja poudariti zoper pisanje Primorskega, da je kolonsko vprašanje pri nas zadnji preostanek srednjeveškega fevdalnega reda in da ga bodo prav gotovo v doglednem času rešili tako, da bo kmet na svoji zemlji svoj gospod. V Jugoslaviji pa, kjer grade socializem, je sedanje suženjstvo kmeta šele začetek novega socialnega reda, ki ga komaj uvajajo. Torej smo šele na začetku slabega. In to jemlje ljudem pogum.

Kaj naj rečemo k zaključku teh ugotovitev? Samo to, da se tudi nam smilijo naši bratje preko meje, ki morajo živeti v tako žalostnih razmerah, in da jim želimo, da bi se čimprej vse popravilo, ne da bi bili prisiljeni bežati z rodne zemlje.

O avtonomni deželi
Furlanija-Julijska Benečija

Razprava med zastopniki krščanske demokracije iz Trsta in Vidma o ustanovitvi dežele Furlanija-Julijska Benečija poteka dalje, a ni mogoče reči, da bi bila prinesla kaj novega.

Po zagrizenih »protitržaških« nastopih, v katerih so dali po listih duška razni furlanski zastopniki, so tržaški krogi večinske stranke odgovorili z zmernimi besedami, a so znova poudarili temeljna stališča tržaškega mesta do osnutka posebnega statuta: glede glavnega mesta, glede pokrajinske avtonomije in glede ravnovesja v sestavi deželnega zbora.

Po teh nastopih so v krogih tržaške krščanske demokracije poudarili, da prerekanje o tej zadevi ne prinaša nikakršnega razčiščevalnega prispevka, da samo zaostruje sedanje razlike v gledanju ter otežuje dosego sporazuma. Rajši kakor se prerekati, bi se morali sami med sabo sporazumeti. To bo pa težko, ker Furlani trmasto vztrajajo pri svojem. Zato bo verjetno morala le vlada reči zadnjo besedo. Eni in drugi pa ne smejo prezreti dejstva, da mora deželna avtonomija zaščititi kulturne in jezikovne pravice slovenske manjšine v deželi, da ne bo pri nas kot na Koroškem.

O nekaterih Plečnikovih krstilnicah

(Nadaljevanje in konec)

Na blagoslovitev se je župnija pripravljala s tridnevno duhovno obnovo vodil jo je p. Štrukelj S. J. Vsebina govorov je bila povezana s krstom, začetkom božjega življenja v nas. Potem pa je pridigar iz tega začetka razvijal, kako naj sodobni človek gleda na dogodke življenja in kako naj sebe, svojo notranjost, v okviru teh dogodkov uredi tako, da bo imel vedno pravi odnos do samega sebe, do Boga in do bližnjega. Postanimo, bodimo dobri. Nič ni malenkostnega, če vse izročimo v oplemenitenje Jezusovim rokam. Moški so si še prav posebno zapomnili besede o sodobnem preoblikovanju 7 poglavitnih grehov, o atomskem napuhu, ki pozablja Stvarnika. Vse, kar je, je napravil le On sam, človek se šopiri s svojim razumom, namesto da bi strmel nad Stvarnikom vseh že in v bodoče odkritih skrivnosti, katerih bistvo pa je staro kakor svet.

Praznik pa je dosegel svoj višek na Martinovo nedeljo. Škof A. Vovk, ki s svojimi govori prevzame vsakega, je to pot začel s pravljico o živi vodi, ki pomlaja in ozdravlja. O, kako rad bi se pomladil marsikdo od nas, ki ga teže že visoka leta, pomladil posebno še tedaj, če si mora klicati v spomin svoja slabo preživeta mlada leta. Svet take žive vode nima. Obstoji pa prava živa voda, krstna voda, ki nas prerodi, nas opere izvirnega greha in nas povede iz teme v kraljestvo luči. Zatem je zapel škof hvalnico prvemu zakramentu, ga do potankosti analiziral, zgodovinsko osvetlil, omenil, kako je po Jezusovem krstu vodovje vsega sveta blagoslovljeno, dal navodila za krščevanje v sili in spomnil na težek greh staršev, ki otrokom odrekajo krst. Prodorno, brezkompromisno je donela škofova beseda, bila je kakor tromba sodbe, ko je pretil in svaril. Bila pa je mila in ognjevita, ko je navajal svetopisemske zglede, Jezusove besede in citate svetnikov. Omenil je graditelja krstilnice ing. arh. dr. hon. causa, ki je znal tako globokoumno združiti krstilnico s prižnico. S sv. krstom sprejemamo dolžnost poslušati živo besedo. Nanjo so navezane še prav posebne milosti. Po pridigi je škof A. Vovk opravil pontifikalno sveto mašo, blagoslovil krstilnico in župljanom Sonji, Marti in Martinu sam podelil sveti krst. Popoldne pa so bili krščeni še trije otroci.

Popoldne ob 5^{h} je bil sklep duhovne obnove z obnovo krstne obljube, papeževim blagoslovom in sveto mašo. Misli iz sklepnega govora:

»Glejte krstni kamen — z vodo življenja. Nad njim podoba Križanega — iz njegovih ran teče ta voda. Kip Mojzesa — spolnjuj zapovedi, da boš živel... Sveta Lucija, zavetnica zoper bolezni oči. Gospod, varuj nas duhovne slepote, naj hodimo v luči... Sv. Katarina. Gospod, daj nam pravo modrost, ki bo uravnavala naša dela in nas k večni sreči vodila.«

Ozračje župnije je postalo mehko in umirjeno in je tudi čustva nasprotnikov približalo novi umetnini. Škof A. Vovk se je izrazil: »Rad prihajam v Dob, a zdaj bom še rajši, ko je ta cukerček v cerkvi.«

Ob sklepu so se ljudje razhajali tiho in v srcih zadovoljni in boljši. Podobnih praznikov je doživela Slovenija še več.

Izvolitev italijanskega zastopnika za predsednika organizacije UNESCO

V italijanskih krogih s posebnim zadovoljstvom poudarjajo, da je glavna skupščina Organizacije združenih narodov za znanost, vzgojo in umetnost — UNESCO — izvolila za ravnatelja te ustanove dr. Vittorina Veroneseja.

Z imenovanjem dr. Vittorina Veroneseja je bila Italija poklicana, da vodi eno največjih mednarodnih ustanov, v kateri sodeluje 81 držav.

Glavni ravnatelj je najvišji uslužbenec v organizaciji. Od njega je odvisno glavno tajništvo, ki ga sestavljajo uradniki raznih narodnosti.

Svoje nove posle bo opravljal šest let. Pred njim so bili na tem mestu Angež Huxley, Mehikanec Torres-Badet in pa Amerikanec Evans.

Dr. Veronese izhaja iz vrst ital. KA in je bil nekaj let njen predsednik. Pozneje je vodil mednarodni urad za laični apostolat. To je tudi razlog, zakaj so proti njegovemu imenovanju glasovali Sovjetska zveza in njeni sateliti.

Danilu Dolciju so kazen še zvišali

O Danilu Dolciju smo pred časom že pisali. Njegovo preveliko zanimanje za bedo južnjakov ga je spravilo na zatožno klop. Obsodili so ga na mesec in 20 dni zapora. Pretekli teden pa je bil v Palermu pred drugostopnim sodiščem ponoven proces, ki ni samo potrdil prvotno kazen, temveč jo še zvišal na 8 mesecev.

KULTURA

Tone Kralj: POSLEDNJA VEČERJA

V vaški cerkvi v Trebčah je preteklo nedeljo slikar Tone Kralj dovršil svoje novo delo Zadnjo večerjo.

Toneta Kralja poznamo v slovenski slikarski umetnosti že dolgo vrsto let. Tudi na Primorskem in v Vipavski dolini so dela Toneta Kralja poznana. V bližini Trsta poznamo Kraljevo delo v cerkvi na Katinari. Temu delu se je sedaj pridružilo novo delo Zadnja večerja v cerkvi v Trebčah. Trebenjska cerkev je s to umetnino dobila naravnost praznično obleko. Delo je izvršeno na zadnji steni prezbiterija, kjer je umetnik preko trodelne stene v originalni zamisli rešil celoto slike in prostor ter tako dal sliki mogočno vsebino. Perspektiva in plastičnost prideta tako do izraza, da bi si drugačno in boljšo zamisel težko predstavljali. Slika izraža toliko miline in preprostosti, da se opazovalec kar ne more nagledati. Slikar je uredil in okrasil tudi strop prezbiterija s kvadraturo, križci in angelskimi glavami.

Trebenjska cerkev je na to umetnino lahko zares ponosna. Dušnemu pastirju, ki se je odločil za slikarja Kralja in njemu zaupal ne lahko nalogo, moremo samo čestitati.

Spevoigra: ZVESTO DEKLE

SKPD iz Gorice je preteklo nedeljo nudilo lep umetniški in zabavni užitek Bazovcem in Opencem. V obeh dvoranah so nastopili s spevoigro v dveh dejanjih Zvesto dekle.

Koga naj pohvalimo? Tamburaše, dirigenta, soliste ali zbor? Najboljše bo, da vse.

Avtor je na podlagi narodne pesmi strnil v povezano celoto in nam predstavil zvesto dekle in ga pripeljal, upajmo, da v srečen zakon.

Izvajalci so želi za svoje izvajanje toplo priznanje.

LITERARNE VAJE. L. X. - ŠT. 1

Dijaška literarna revija Literarne vaje je vstopila v deseto leto svojega življenja. Prav pred dnevi je izšla prva številka desetega letnika.

Literarne vaje so edina dijaška leposlovna revija v zamejstvu, ki se žilavo drže in hrepene po življenju. Morda je treba iskati vzrok prav v tem, da ne razpolagajo s finančnimi zagotovili in da so glasilo mladih ustvarjalcev, ki so polni vere v bodočnost.

Letošnji letnik nam bo prinašal kar dvoje povesti v nadaljevanjih in sicer Lučke Komačeve: Tako je moralo biti in pa Metke Kacinove: Spomini. V ostalem nam prinaša prva številka krajše sestavke in pesniške prvence. Med pesmimi spada gotovo na prvo mesto Kontovel Neve Rudolfove, ki je že priznana pesnica in pisateljica in je izšla iz Literarnih vaj, a se vanje še vedno rada vrača. Veliko mero duhovitosti predstavljata prispevka Danila Lovrenčiča: Problem in Pavla Metzela: Jaz.

Naslovno stran krase naslovne strani prejšnjih letnikov. Notranjost poživlja več linorezov.

Radio Trst A

od 7. do 13. decembra 1958

Nedelja: 10.00 Prenos maše iz stolnice sv. Justa. — 12.00 Vera in naš čas. — 15.40 Zbor »Igo Gruden« iz Nabrežine. — 17.00 »Pop Čira in pop Spira«, veseloigra v petih dejanjih. — 18.35 Schubert: Simfonija št. 5 v B duru. — 20.30 Operetna glasba. — 21.00 Narava poje v pesmi: »Hladan je zrak, ki lije v mrak«. — 21.30 Operna glasba. — 22.30 Koncert Ljubljanskega godalnega kvarteta.

Ponedeljek: 9.00 Brahms: Trio št. 2 v C duru, op. 87. — 10.00 Prenos maše iz stolnice sv. Justa. — 16.00 Koncert altistke Marije Bitenčeve. — 16.30 L. N. Tolstoj: »Kjer ljubezen, tam Bog«. — 18.25 Čajkovski: Koncert v D duru za violino in orkester, op. 35. — 20.30 Richard Strauss: »Salomé«, glasbena drama v enem dejanju. Igra Dunajski simfonični orkester, vodi R. Moralt.

Torek: 18.10 Koncert orkestra Tržaške filharmonije, dirigira Luigi Toffolo. — 19.00 Utrinki iz znanosti in tehnike. — 21.00 Obletnica tedna: »Ivan Cankar - 40-letnica smrti«. 21.15 Zbor Slovenske filharmonije. — 22.00 Umetnost in življenje: »Muzej Eleonore Duse v Milanu«.

Sreda: 18.00 Radijska univerza: Gustavo Colonnetti: Pomenki o avtomatizaciji: »Strokovna prekvalifikacija delavcev«. — 18.10 Schumann: Koncert v A molu za klavir in orkester, op. 54. — 19.00 Zdravstvena oddaja. — 21.00 »Saj ni zares«, igra v treh dejanjih, ki jo je napisal Luigi Pirandello, prevedel pa Mirko Javornik. Igrajo člani R. o., vodi Jože Peterlin.

Četrtek: 18.40 Vokalni kvintet »Zarja«. — 19.00 Šola in vzgoja: prof. I. Theuerschuh: Skriti sovzgojevalci naše šolske mladine. — 22.00 Sodobna književnost: Armando Meoni: »Prepovedana mladost«, ocena J. Tavčar.

Petek: 18.00 Radijska univerza: I. Artač: Življenje starih Egipčanov: »Družinska skupnost«. — 18.10 Koncert Tržaškega dua. — 19.00 Širimo obzorja: Tehnika ustvarja nov svet: »Helikopterji«. — 21.00 Umetnost in prireditve v Trstu. — 22.00 Znanost in tehnika: »Koristna uporaba atomske energije v luči Ženevske konference«. — 22.15 Lajovčevi in Pavčičevi samospevi.

Sobota: 15.20 R. Strauss: Don Juan, simfonična pesnitev, op. 20. — 20.40 Slovenski oktet. — 21.00 Rado Murnik: »Bucek v strahu«, burka v enem dejanju. Igrajo člani R. o — 22.00 Iz Wagnerjevih oper. — 22.30 Folklorni ansambel »Veseli planšarji«.

Na Koroškem še vedno zmeda

Na Koroškem je v šolskih zadevah še vedno zmeda. Zastopniki koroških Slovencev so predvsem izdali brošuro v nemškem jeziku z naslovom Memorandum koroških Slovencev o šolskem vprašanju. Nato so zaprosili za sprejem pri ministrskem predsedniku Raabu. Ker jih ta ni mogel ali ni hotel sprejeti, so svoje pritožbe izročili Raabovemu šefu v ministrskem predsedstvu. Istočasno so imeli mednarodno tiskovno konferenco na Dunaju. Na tej konferenci so pojasnili prisotnim časnikarjem, kakšno je stališče vlade in slovenske manjšine na Koroškem glede dvojezičnega poučevanja. Na konferenci je bilo navzočih nad 30 časnikarjev. Kancler Raab ni mogel mimo šolskega vprašanja na južnem Koroškem in je o njem govoril po radiu. Toda zopet ni bil odkritosrčen, ker je dejal, da če večina ne sme delati krivic manjšini, tudi manjšina ne sme ustrahovati večine. Trditev, da slovenska manjšina na Koroškem strahuje večino, je tako debela laž, da bi je še g. Prilažič ne verjel, kaj šele g. kancler Raab.

Deželna koroška vlada je tudi uvidela, kakšnega kozla je ustrelila z znanim dekretom o odjavljanju otrok od slovenskega pouka. Zato je hotela vsaj nekoliko popraviti storjeno napako, vsled tega je izdala novo odredbo, da smejo starši otroke zopet javiti za slovenski pouk, čeprav so jih prej odjavili. Seveda je to zopet podžgalo naciste, da so začeli z novo kampanjo in z novim pritiskom na starše, naj vztrajajo pri odjavi. Tako je sedaj na Koroškem zmeda popolna. Otroke javljajo in odjavljajo, pa zopet prijavljajo in odjavljajo v isti sapi.

Pametni Avstrijci uvidevajo, da je tako postopanje s slovensko manjšino vsem v kvar. Toda zdi se, da ne odločajo pametni, nego nespametni.

Ku-kluks-klan

Besedilo Ku-kluks-klan so si prvič izmislili nekateri častniki ameriške zvezne armade v Nashwillu v Tennesseju leta 1867. Po vsej verjetnosti je nastalo po onomatopoiji, t. j. po besednem posnemanju škrtanja staromodne puške pri basanju.

Južna ameriška dežela je bila v državljanski vojni poražena in sužnji osvobojeni. Tedaj je v mnogih državah zavladala prava ekonomska in socialna zmeda. Po osvobojenju so si sužnji priborili volilno pravico. Tako je tisti del prebivalstva, ki ni imel dotlej svojih pravic, prišel kar čez noč v večino in je lahko uveljavil svojo oblast. Lahko si predstavljamo, s kakšnim zadoščenjem je teptano ljudstvo nastopilo zoper one, ki so veljali še do predvečera za absolutne in neovirane gospodarje položaja.

Belemu človeku je postalo življenje nevzdržno. Kako naj poslej brani sebe in svoje koristi? Obstoječe postave so bile izraz večinske politike, zato niso ščitile koristi belih, ki so bili v manjšini. Tako so se ti zatekli v ilegalo. Nastala je tajna organizacija, imenovana Ku-kluks-klan. Društvo je imelo namen, brzdati z ustrahovanjem in po potrebi tudi z nasiljem izgrede, ki so pretili belokožcem s strani črncev in ki so se tudi dejansko čez nedolgo časa uresničili.

Spočetka je klan omejeval svoje delovanje na ustrahovanje črncev s fantastično našemljenimi oblačili, z nočnimi sestanki, ognjenimi križi, donečimi proglasi. Vse to je bilo odeto s čarom hokuspokusa, ki je nedvomno pustil globok vtis v domišljiji črncev; saj je znano, da so le-ti že po naravi sila nagnjeni k praznovernosti. Toda člani klana so brž spoznali, da s tako nedolžnim in neškodljivim ustrahovanjem ne bodo dosegli pomembnih uspehov, zato so segli po vse krepkejših sredstvih. Kmalu so začeli južni poštenjaki v članskih uniformah patruljirati po cestah. Če se je črnc zakasnil zvečer na ulici po uri, ki jo je klan svojevoljno določil, ni ušel žgočim udarcem njihove bikovke. Ustrahovanje se je spremenilo v nečloveško preganjanje in prišlo je celo do linčanja številnih črncev.

Polagoma se je organizacija razširila po vsem jugu. Njen razmah je zaskrbel samo zvezno vlado, ki je leta 1871 izglasovala zakon o njeni ukinitvi. Bržkone bi je noben zakon ne bil zatrl, da se niso na jugu razmere same nekoliko spremenile. Ker je na severu maščevalnost vidno pojemala, so se zvezne čete umaknile iz južnih držav. Tu so bili črnci po volilnih spletkah spet oropani svojih svoboščin, belci pa so zadobili nekdanjo premoč tako v gospodarskem kakor v socialnem in političnem življenju.

Kot rečeno, je bil Ku-kluks-klan ustrahovalna organizacija. Ko so se torej razmere na jugu izboljšale, je praktično izgubila podlago za obstoj. Zato jo je njen predsednik general Forest sam razpustil. Vkljub temu so na skupnem zasedanju senata in poslanske zbornice leta 1871 imenovali poseben odbor in mu poverili nalogo, naj izvrši preiskavo nad klanom, nad »nevidno silo na jugu«, kakor je bilo rečeno v navodilih. Odbor je po preiskavi izdal posebno poročilo. Iz njega izvemo, da je bil Ku-kluks-klan tajna organizacija, ki je imela svoje lože ali »brloge« in svojega predsednika ali v klanskem žargonu »kiklopa«. Novi član je moral ob vstopu izreči sledečo prisego:

»Jaz X. Y. po svobodni odločitvi slovesno prisegam pred vsemogočnim Bogom, da ne bom izdal nobenemu članu ..... (Ku-kluks-klana; vendar ni ta beseda v pravilniku nikdar zapisana, nadomešča jo prazen prostor) ne z izjavami ne z znaki ali simboli, ne z dejanji ali besedami ali kakor koli drugače tajnosti, znamenj, rokovanja, gesel, skrivnosti ali načrtov .... (Ku-kluks-klana) in da se ne bom pred nikomer izdal, da sem njegov član ali da poznam katerega koli njegovega člana. Tako mi Bog pomagaj!«

Drugi član preiskovalnega odbora nam je posredoval nekoliko različno besedilo. Glasi se takole:

»Jaz X. Y. po svobodni odločitvi izjavljam pred brezmadežnim Sodnikom nebes in zemlje in na tem svetem evangeliju, da hočem podpisati sledečo sveto zaobljubo: Borimo se za pravico in človekoljubnost in za ustavno svobodo, kakor so nam jo neokrnjeno izročili naši predniki. Odklanjamo in pobijamo načela radikalne stranke. Obvezujemo se na medsebojno pomoč v bolezni, v pomanjkanju in denarni stiski. Posebno spoštovanje in pokroviteljstvo hočemo izkazovati ženskam in vdovam ter njihovim družinam. Član, ki bo sam izdal ali pa bo povzročil izdajstvo katere koli od gornjih obveznosti, bo prišel pred sodbo in ga bo zadela kazen izdajalca, t. j. smrt, smrt, smrt!«

Sodeč po teh dveh besedilih, tako različnih med seboj, bi rekli, da v prvotnem klanu ni bila nikdar dosežena enotnost v obredniku. Podobna neenotnost se je nedvomno izražala tudi v spoznavnih znakih, ki so se morali izročati edinole ustno. Navesti hočemo še nekaj svojevrstnih pravil iz obrednika:

»Vsak član bo lahko izključen iz ..... po večinskem glasovanju častnikov in »žrel« brloga, v katerega spada. Kdor po izključitvi še vztraja pri izvrševanju članskih dolžnosti in še dalje nosi znake ter odlikovanja ..... (ku-kluks-klana) ali si hoče kakor koli lastiti pravice člana, bo kaznovan. Izključeni član je še dalje vezan na molk in bo moral dajati odgovor za sleherno izdano skrivnost kakor ostali člani.«

»Člana, ki bo razodel tajnosti ali namene tega ....., bo zadela najstrožja kazen, predvidena po zakoniku.« *(dalje)*

Slovenski katoličani na Tržaškem
pozdravljajo svojega škofa

Msgr. ANTONA SANTINA
ob 25-letnici njegovega škofovanja

z

A K A D E M I J O

ki bo v Avditoriju
v nedeljo 7. decembra 1958 ob 16. uri

S P O R E D :

Fr. Ferjančič: Pozdrav — pojo združeni pevski zbori
Voščilo - govor
Voščilo najmlajših
Voščilo Marijinih družb
Zborna deklamacija ...
Kimovec: Ti si Peter skala...
Mav - Beethoven: Boga slavijo — pojo združeni pevski zbori
Pozdrav katoliških skavtov

KRATEK ODMOR

VELIKO SREČANJE
Duhovna drama v petih slikah

Novi odposlanec zunanjega ministra v Trstu

Novi vodja Urada zunanjega ministrstva za zvezo z Vladnim komisariatom v Trstu, veleposlanik Vitaliano Confalonieri, je prevzel svoje službeno mesto.

V zvezi z imenovanjem novega vodje tega urada je rimsko zunanje ministrstvo že pojasnilo, da naloga veleposlanika Confalonierija ne bo drugačna kakor je bila naloga njegovih prednikov. Potreba, da na to mesto postavijo uradnika visoke stopnje, je nastala, ker bo moral v nekaterih mešanih komisijah predsedovati italijanskemu zastopstvu, ki ga sestavljajo visoki uradniki raznih drugih upravnih panog.

MARIJINA DRUŽBA V ROJANU

priredi na praznik Brezmadežne

A K A D E M I J O

v proslavo 50-letnice
ženske Marijine družbe.

Začetek ob 17. uri.
Vabljeni prijatelji Marijine družbe.

Barkovlje

Še smo živi, čeravno se le poredkoma oglašamo v Katoliškem glasu. Z veseljem pričakujemo naš list in ga tudi radi prebiramo. Upamo, da bo število naročnikov sčasoma še narastlo.

Po dveh mesecih šole smo končno le dosegli, da imamo v Barkovljah tudi prvi razred, četudi je število komaj zadostno. Kje je temu vzrok? Gotovo pomanjkanje prave zavednosti. A kljub temu smo zadovoljni, da imamo vseh pet razredov.

Tudi v verskem oziru smo zadnje čase precej razgibani. To je v glavnem zasluga požrtvovalnega č. g. Vidmarja, ki je sedaj med nami. Naša služba božja, tako dopoldanska kakor popoldanska, je kar zadovoljivo obiskovana. Posebno lepo je pri maši ob osmi uri, ko nam prepeva naš odlični cerkveni pevski zbor. Le žal, da v zboru primanjkujejo moški glasovi. Zadnje čase smo z veseljem opazili, da prihaja k sv. mašam vedno več naših otrok. Tudi k zornicam naši farani pridno hodijo, pevski zbor in njegov požrtvovalni organist, ki prihaja vsako jutro od Sv. Jakoba v Barkovlje, nam jih še poživljata.

Poleg župne cerkve imamo sedaj lepo župnijsko dvorano. Ni še povsem dovršena, a upanje je, da se bo tudi to zgodilo v najkrajšem času. Za miklavžev večer bomo prvič nastopili v tej dvorani z lepo spevoigro »Miklavž prihaja«. To bo brez dvoma lep začetek poznejših naših nastopov.

Na praznik Brezmadežne se pripravljamo s tridnevnico. Še slovesnejša pa bo devetdnevnica pred božičem, ko bomo imeli vsak dan sv. mašo pred izpostavljenim Najsvetejšim.

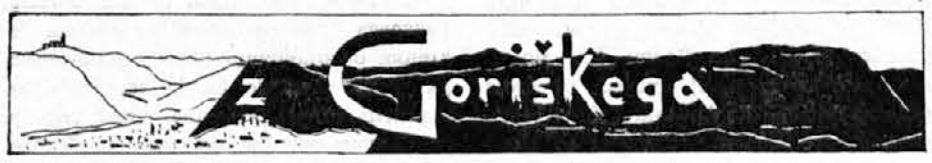

Sejem sv. Andreja

V soboto popoldne so v našem mestu otvorili tradicionalni sejem sv. Andreja. Na pokritem trgu so najprej otvorili srečolov v prid zavoda Lenassi, nato še razstavo vina. Na vse razpoložljive trge pa so prispele razne komedije, ki so zlasti mladini v veliko veselje. Semenj sv. Andreja zadobiva vedno bolj nekdanje lice, saj ga je v teh dneh obiskalo veliko ljudi z onstran meje, ki dajejo sejmu svojstveni značaj. Že v soboto in nedeljo, posebno pa še v ponedeljek so bile goriške ulice in trgi prepolni ljudstva in vsak se je hotel po svoje poveseliti. Opazili smo tudi več avtobusov in avtomobilov iz Slovenije, kjer so ljudje izrabili dvodnevni državni praznik za obisk sejma.

Začetna dela v ulici Torriani

Začetna dela za novo naselje v ulici Torriani so v polnem teku. Veliki buldožer je že izravnal zemljo, sedaj bodo začeli vrtati za temelje in, če bo vreme dopuščalo, bo delo hitro napredovalo.

Naselje INA-Casa v ulici del Carso v Štandrežu je tudi skoro že dovršeno in bo v kratkem sprejelo 182 družin. S tem se bo štandreško prebivalstvo povečalo za najmanj tisoč oseb. Edina pot iz mesta v Štandrež pa je podvoz v ulici Aquileia. Ker je ta točka zelo nevarna, je upanje, da bodo pristojne oblasti kaj ukrenile in pripravile ljudem varnejšo pot iz Štandreža v mesto.

Zahvala slov. Vincencijeve konference

Slovenska Vincencijeva konferenca se toplo zahvaljuje vsem plemenitim Goričanom, ki so se tako velikodušno odzvali njenemu povabilu za nabirko prispevkov za miklavževanje slovenskih otrok. Neizmerno veselje, ki so ga s tem naredili otrokom, zlasti najrevnejšim, ki so poleg slaščic dobili še potrebno obutev in obleko, naj jim bo v zadoščenje, za plačilo pa naj poskrbi dobri Bog, ki obilo poplača že na tej zemlji vsako dobro delo.

Zasedanje mešane italijansko-jugoslovanske komisije

Mešana italijansko-jugoslovanska komisija, ki jo določa trgovinska pogodba med obema državama iz leta 1955, se je sešla v Rimu 3. decembra. Italijansko zastopstvo v njej je vodil minister Notarangeli, jugoslovansko pa svétnik zvezne komisije za zunanjo trgovino Tomič. Na sporedu posvetovanj je sprememba blagovnih seznamov za menjavo, ki jih vsebuje pogodba.

Denarne pošiljke izseljencev

Denarne pošiljke italijanskih izseljencev so v prvih šestih mesecih letos narastle v primeri z istim razdobjem lani za 58 od sto. Vsota je narastla od 48 na 74,3 milijarde lir. Računajo, da bo do konca leta ta vsota prekoračila 150 milijard lir. Za turizmom je ta denar najvažnejša postavka italijanske plačilne bilance, ki je, kakor znano, pasivna. Trgovinska bilanca je bila letos v juliju pasivna za 250 milijard lir, lani pa je pasiv dosegel celih 360 milijard lir.

POLIOMELITIS - STRAH OTROK IN STARŠEV

Poliomelitis je grška skovanka, pozna pa jo danes že vsak človek, ki se kaj zanima za otroške bolezni. S to besedo označujemo namreč eno najtežjih in tudi najstarejših bolezni otrok. Včasih so to bolezen imenovali otroška paraliza, danes se pa vedno bolj rabi izraz poliomelitis predvsem zato, ker ni res, da bi napadala samo otroke, temveč napada tudi odrasle. Poliomelitis je torej predvsem bolezen otrok, ki se pa včasih loti tudi odraslih. Zato ni pred njo nihče varen.

Pravijo, da je bolezen kužna in da se prenaša z bolnika na bolnika. Toda ne vedo, kako. Zato tudi ne vedo, kako preprečiti okužbo. Vedo pa, da to bolezen povzroča poseben virus, to je strašno majhen bakcil, ki ga pod nobenim drobnogledom ne moremo videti. Ta strupeni virus je kriv, da otrok oboli na poliomelitisu in nemalokrat umre, a še večkrat ostane pohabljen za vse življenje. Zato pravijo tej bolezni tudi otroška paraliza, ker so njene posledice skoro kakor pri mrtvoudu, le še hujše.

Ker vedo, da to bolezen prenaša poseben virus, so odkrili posebno cepivo, ki bolezni sicer ne ozdravi, pač pa obvarje otroke pred okužbo, to je jih napravi imune. To je znamenito Salkovo cepivo, o katerem so pred nekaj leti časopisi toliko pisali. Ker se je ta bolezen precej močno pojavila tudi v Italiji, so o njej pretekli teden razpravljali v parlamentu predvsem o tem, kako misli vlada voditi boj zoper to zavratno in hudo bolezen. Minister za narodno zdravje senator Monaldi je poslancem pojasnil, kakšne korake je podvzela in še misli podvzeti vlada v boju zoper poliomelitis. Predvsem je v polnem teku kampanja za cepljenje otrok zoper to bolezen. Vlada je poleg tega poskrbela zadostne količine cepiva, ki se bo do nadaljnjega prodajalo po 850 lir steklenička za enkratno cepljenje. Normalno so pa potrebna tri cepljenja v razdalji nekaj mesecev. Ob koncu debate so sklenili:

1) Vsi otroci do treh let se bodo do prihodnje pomladi 1959 cepili zoper poliomelitis, in sicer brezplačno.

2) Treba je pridobivati starše, da dajo cepiti vse otroke v šolski dobi.

3) Znižati še bolj ceno cepivu.

4) Pospeševati središča za cepljenje zoper poliomelitis.

Nekatere občine so pri nas že začele s cepljenjem, druge pa bodo. Zdi pa se, da so nekateri starši še vedno v pomislekih, ali dati cepiti otroka ali ne. To vprašanje in sploh vso zadevo o poliomelitisu zelo razumljivo in poljudno obravnava dr. Milan Starc v novembrski številki Mladike. Kdor se želi bolj poučiti o tej zadevi, naj prebere omenjeni članek.

R A Z N E N O V I C E

Strašen požar na osnovni šoli v Chicagu

Na neki katoliški šoli v Chicogu je dne 1. decembra, pol ure pred zaključkom pouka, izbruhnil požar, ki je imel strašne posledice. Požar, ki je nastal vsled eksplozije, se je tako naglo razširil na vse poslopje, da je bilo reševanje skoro nemogoče. V plamenih je našlo smrt 90 otrok, med njimi tudi tri redovnice, ki so učile na šoli. Poslopje, ki je bilo sezidano pred 35 leti, je bilo pred kratkim prenovljeno, zato sumijo, da gre tu za sabotažo. Že teden dni prejemajo ravnatelji raznih šol v Chicagu skrivnostna telefonska sporočila, da imajo na svojih šolah nastavljene peklenske stroje. Poveljnik ognjegascev je izjavil, da je po njegovem mnenju nemogoče, da bi se požar razširil s tako naglico, če bi ne bil požar podtaknjen.

Japonski princ bo poročil navadno dekle

Japonski prestolonaslednik Akihita se je uradno zaročil s hčerko predsednika mlinske industrije Mičido Šoda. Nevesta je sicer zelo bogata, nima pa nobenega plemiškega naslova. To se je zgodilo prvič v zgodovini japonske dinastije. Cesar Hiro Hito je že dal svoje odobrenje, prav tako tudi japonski cesarski svet. Mlada nevesta se je šolala na katoliški univerzi, kjer je diplomirala v angleški literaturi. Mnogo je potovala tudi po Evropi in Ameriki. Ker morajo palačo, kjer bosta zakonca stanovala, šele zidati, so poroko odložili na nedoločen čas. Japonski narod je vest o prestolonaslednikovi zaroki sprejel z velikim veseljem in odobravanjem.

Novi jugoslov. poslanik v Rimu

Za novega jugoslovanskega poslanika v Rimu je bil imenovan Mihajlo Javorski. Prejšnji poslanik Darko Černej pa je prevzel posle na jugoslovanskem državnem tajništvu.

Javorski, ki ima 41 let, je po drugi svetovni vojni zavzemal važna mesta na tujih jugoslovanskih poslaništvih ter je bil leta 1956 imenovan za jugoslovanskega poslanika v Belgiji.

Denar v volilnici

Pri zadnjih volitvah v Franciji, ki so prinesle sijajno zmago De Gaullu, se je zgodilo, da so v Saint Jean d'Angely pri pregledu volilnic našli v eni izmed teh bančni ček za 150 tisoč frankov (približno 200 tisoč lir). Doslej niso mogli še ugotoviti, ali gre tu za neljubo pomoto ali pa je volivec na ta način hotel podpreti De Gaullovo vlado za preureditev «Velike Francije«.

Uspela izstrelitev medcelinske rakete

Ameriško letalstvo je dne 29. novembra z uspehom izstrelilo medcelinsko raketo »Atlas«, ki so jo poganjali trije motorji. V pol ure je raketa preletela okrog 10.000 km. Pred tem uspelim poizkusom je bilo že najmanj šest neuspelih, saj ameriško letalstvo in vojska preizkušata medcelinske rakete že leto dni. Domnevajo, da je konica rakete »Atlas« padla v Južni Atlantski ocean v bližini otoka Ascension.

V uradnih krogih je uspela izstrelitev rakete izzvala veliko veselje, saj bo ta uspeh brez dvoma velike važnosti najsibo kot ustrahovalna sila v slučaju vojne, kakor tudi pri raziskovanju vesoljstva.

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH LJUDI

Umrl je dr. Ivo Šorli

Dne 17. novembra je umrl v Kranju primorski pisatelj dr. Ivo Šorli. Pokopali so ga na pokopališču v Kranju. Pisatelj Ivo Šorli se je rodil leta 1877 v Podrobih pri Tolminu. Po končani gimnaziji v Gorici je odšel na Dunaj študirat pravo. Služboval je nato kot notar po raznih krajih Slovenije, pred drugo svetovno vojno pa se je naselil v Kranju. Kot pisatelj se je uveljavil zadnje desetletje pred prvo svetovno vojno. Njegov prvi roman je bil »Človek in pol«. V Mariboru, kjer je bil za notarja, je v samozaložbi izdal šest knjig svojih novel in črtic. Prevajal je tudi iz romanskih literatur, zlasti iz francoščine. Zadnja leta je na pol oslepel, zato so ga sprejeli v Dom onemoglih v Kranju, kjer je tudi umrl.

Smrt slovenskega opernega pevca

V Ljubljani je dne 26. novembra umrl slavni slovenski operni pevec Marij Šimenc, goriški rojak. Svojo umetniško pot je začel že zelo zgodaj in se je zlasti uveljavil kot pevec tržaškega gledališča, ko ga je vodil Vladimir Skrbinšek. Po uničenju tržaškega Narodnega doma se je Šimenc umaknil v Maribor, nato v Ljubljano, končno pa je bil dolgo vrsto let eden glavnih pevcev zagrebške Opere. Mnogo je deloval tudi med Makedonci v Skoplju in jim preskrbel lastno Opero. Umrl je star 66 let.

Dutovlje - Skopo

V dneh od 22. do 30. nov. se je vršil v okolišu Dutovlje - Skopo - Kopriva sveti misijon pod vodstvom čč. gg. salezijancev iz Ljubljane, Janka Špeca, Mirka Žerjava in Frana Miheliča. Ljudje so se udeleževali misijona z velikim zanimanjem. Celo pri prvi sveti maši, ki je bila ob 5.30, je bila udeležba zadovoljiva. Upati je, da bodo po dobro opravljenem misijonu ostali trajni sadovi.

Praznik komunistične Jugoslavije

Po vsej Jugoslaviji so 28. in 29. novembra praznovali 15. obletnico zgodovinskega zasedanja v Jajcu, ko so bili položeni temelji sedanje komunistične Jugoslavije. Po mnogih krajih so ta dan otvorili nove objekte, domove, ceste, med katerimi je najvažnejša nova avtomobilska cesta Ljubljana - Zagreb. Predsednik republike Tito je ob tej priliki prejel številne brzojavne čestitke iz raznih krajev Jugoslavije. Brzojavne čestitke mu je poslal tudi abesinski cesar, maroški kralj ter predsednika turške in madžarske republike ter belgijski kralj.

Skozi mesta in vasi . . .

RIM — *Plemenita kri, filmske osebnosti, razni magnati se ne zadovoljijo z navadno zabavo. Zanje je to premalo. In tako se ponižajo pred vso javnostjo do najnižje stopnje. Na žalost nudi Rim več takih prizorov, ki se pametnemu človeku gabijo. Policija pa je zraven, ker varuje bisere raznih puhlih in pokvarjenih dam. Kolika potrata denarja! Ni pa nobena demagogija, če se zgražamo nad tem, ko opažamo okrog sebe še veliko družin, ki se težko borijo za vsakdanji kruh. Zraven pa priključimo žalostno spričevalo časnikarjev in njih uredništev, ki dajajo v javnost tako sramoto, ki zasluži samo eno: izza štirih sten zloglasnega lokala med štiri stene zasluženega zapora.*

Kako pa se bo končalo vsa stvar? Vse nekako skrivnostno utihne, ostane pa napis: Zakon je enak za vse...

POPRAVEK

V zadnji številki našega lista je v poročilu o občnem zboru SKAD-a med navedenimi predavanji pomotoma izpadlo predavanje dr. A. Kacina o Kopitarju in njegovem znanstvenem delu.

OBVESTILA

IZŠLE SO MOHORJEVE KNJIGE ZA LETO 1959

Obsegajo koledar, življenjepis sv. Bernardke Soubirous z daljšim opisom letošnjega romanja zamejskih Slovencev v Lurd ter zbirko črtic Zdravka Novaka Utrinki. Knjige stanejo letos zaradi podražitve storitev v tiskarni L 600. Dobite jih pri svojih dušnih pastirjih ali naravnost pri Mohorjevi družbi, Gorica - Gorizia, Riva Piazzutta 18.

BOŽIČNA PROSLAVA. SKPD iz Gorice obvešča zbore, da se bo vršila zadnjo nedeljo tega leta **božična proslava** v stolni cerkvi. — **Program** bo sledeči:

1. Uvodna pesem: Sveta noč, blažena noč...
2. Sledi govor.
3. Koncert, ki ga bodo izvajali združeni zbori s sledečim programom:

a) M. Tomc: Angelsko petje (št. 71 iz Cerkvene pesmarice ali št. 15 iz Božjih spevov);
b) F. Kalinger: Pastirji povejte (že tiskane note);
c) M. Tomc: Presveta noč (št. 70 iz Cerkvene pesmarice ali št. 14 iz Božjih spevov);
č) Star napev: Nad Betlehem svoj čar (že tiskane note);
d) H. Sattner: Noč božična (že tiskane note);
e) A. Cerer: Počivaj milo Detece (že tiskane note).

Za koncertom bo slovesni **blagoslov**, pri katerem bomo peli:

a) Sveta noč, blažena noč... (II. kitica);
b) Litanije Matere božje z božičnimi odpevi B. Ščekove;
c) Zahvalna pesem;
č) Matija Tomc: Tantum Ergo (št. 28 iz Cerkvene pesmarice ali št. 86 iz zbirke Gospodov dan);
d) Zaključna pesem: Najvišji vsemogočni Bog (že tiskane note).

N. B. - Vsi zbori, ki želijo sodelovati pri božičnici, naj se čimprej prijavijo pri M. Fileju v ulici Seminario 7, da se pravilno razvrsti čas za posamezne vaje po vaseh.

UČITELJSKE HOSPITACIJE ZA PRIVATISTE. Goriško šolsko skrbništvo je izdalo odlok o obveznosti učiteljskih hospitacij za vse, ki nameravajo kot privatisti polagati učiteljski usposobljenostni izpit. — Čas za prijavo je samo do 15. decembra.

OPREMLJENO SOBO IN HRANO po primerni ceni nudi starejša samska oseba. Naslov na upravi lista.

LISTNICA UREDNIŠTVA

Za božične praznike pripravljamo dvojno številko. Gg. sotrudnike prosimo, da nam čimprej pošljejo svoje prispevke.

DAROVI

Za Alojzijevišče: Z. L. 3.000; A. K. 2.000; M. R. 2.000 in A. G. 1.500 dijakom za Miklavža; N. N. 20.000 lir s prošnjo, naj bi dijaki molili za pok. starše.

Vsem prav prisrčna hvala. Bog povrni stotero!

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski L. 20, osmrtnice L. 30, več 7% davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: *msgr. dr. Fr. Močnik*
Tiska tiskarna Budin v Gorici